

ШМАТЬКО Н.М., д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту інноваційного підприємництва та міжнародних економічних відносин НТУ «ХП»

МОДЕЛЮВАННЯ ДИНАМІКИ СТІЙКОГО ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЕЛИКОМАСШТАБНОЇ ЕКОНОМІКО-ВИРОБНИЧОЇ СИСТЕМИ

Зрозуміло, що процесне, соціально-економічне та орієнтоване на концепт «корисність» представлення проекту істотно перетинаються через орієнтованість на розкриття життєвого циклу великомасштабної економіко-виробничої системи та життєвих циклів її учасників. Відповідне співвіднесення проектів, процесів та життєвих циклів великомасштабної економіко-виробничої системи представлено на рис. 1. Така циклічність в цілому відповідає підходу щодо застосування дисципліни організаційного проектування та інтеграційній парадигмі моделювання життєвого циклу організаційного розвитку великомасштабної економіко-виробничої системи.

Рис. 1 Цикл поєднання процесного та проектного підходів [1]

В основу реалізації закладеної на рис. 1 динаміки також пропонується покласти концепт організаційних можливостей у його розумінні А. Турхановим [2] як «практик діяльності, які поставлені та

освоєні». Тобто бізнес-процеси в рамках великомасштабної економіко-виробничої системи розглядатимуться як використання наявних в рамках архітектури великомасштабної економіко-виробничої системи практик діяльності. Проекти розвитку великомасштабної економіко-виробничої системи зводяться до розширення переліку таких практик, у тому числі через трансформацію інтеграційного базису. При цьому циклічність перегляду інтеграційного базису дозволяє ідентифікувати проект інтеграції чи дезінтеграції як екземпляр процесу з нарощування організаційних можливостей великомасштабної економіко-виробничої системи (в рамках поданого вище обґрунтування).

Слід звернути увагу, що у разі детального розгляду схеми на рис. 1. можна стверджувати, що проектний та процесний підходи розглядають життєдіяльність великомасштабної економіко-виробничої системи у різних аспектах. Увага процесного підходу концентрується на правилах які визначають перебіг робіт, орієнтованих на досягнення цілей великомасштабної економіко-виробничої системи; увага проектного – на визначенні наборів ресурсів та забезпеченні їх відповідності строкам реалізації проекту (фіксування часу й місця виконання процесу можна трактувати як проект). При цьому, як видно з рис. 1. регламентування процесів орієнтовано на вирішення рутинних й повторюваних задач, заданих множиною $\{БП\}$; проектів – на зміну устояних процедур (перегляд елементів $\{БП\}$). Зрозуміло, що саме означене на рис. 1. гармонійне поєднання процесного та проектного підходів (доречи, воно вимагає певного рівня розвитку великомасштабної економіко-виробничої системи) може виступати інструментом підтримки стійкості розвитку великомасштабної економіко-виробничої системи. З практичної точки зору для організації управління великомасштабної економіко-виробничої системи слід розширити подану на рис. 1. схему її представлення [3,4,5].

При прийнятті процесно-проектного підходу під час організації управління великомасштабною економіко-виробничою системою, слід

орієнтуватися на пропозиції Д. Рассела [6] щодо зміщення аспектів з управління проектами на управління програмами проектів.

Таке управління інтерпретується як процес управління взаємопов'язаними проектами (реалізацією декількох видів діяльності в рамках великомасштабною економіко-виробничої системи), спрямований на підвищення ефективності використання ресурсів (максимізації потенціалу елементів інтеграційного базису), зниження ризиків (підвищення стійкості життєдіяльності великомасштабною економіко-виробничої системи) та успішне завершення кожного проекту (реалізація повного життєвого циклу за кожним екземпляром бізнес-процесів великомасштабною економіко-виробничої системи).

Саме управління програмами (мультипроектне управління, як сукупність управління проектами на спільних ресурсах та спільному управлінні) й визначає основу оптимізації діяльності економіко-виробничої системи за критерієм зростання організаційних можливостей.

Список літератури:

1. *Шматько Н.М.* Проектно-процесний підхід до забезпечення стійкості розвитку великомасштабною економіко-виробничої системи / Н.М. Шматько // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2018. – № 2(14). – С. 93-98
2. *Турханов А.* Инженерия предприятия через через проектирование оргвозможностей [Электронный ресурс]. – URL: http://sdu2020.blogspot.com/2017/12/blog-post_48.html.
3. *Кармінська-Белоброва М.В.* Метод стратегічного планування соціально-економічного розвитку регіону (на прикладі Харківської області) [Електронний ресурс] / М. В. Кармінська-Белоброва // Економіка та суспільство = Economy and Society : електрон. наук. фахове вид. – 2017. – Вип. 8. – С. 137-141
4. *Shmatko N.* The large-scale economic and industrial systems structural and organizational sustainability ensuring through enterprise engineering methodology / N. Shmatko // Nauka i Studia. – 2018. – № 14 (194). – P. 3-13.
5. *Korneyev M., Pylypenko A., Popov O., Shmatko N. (2019).* Organized management of decentralized economic production systems with joint implementation of development projects. Eastern-European Journal of Enterprise Technologies, 4/3 (100), pp. 22 – 35. <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2019.175765>
6. *Рассел Д.А.* Управление высокотехнологичными программами и проектами / Д.А. Рассел. – М.: «Академия АйТи», 2004. – 472 с.